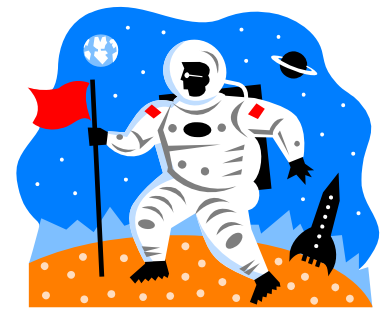

Janke Wikholms Krönika

September 2012

“We choose to go to the Moon”

Ingen har väl kunnat undgå att Neil Armstrong; *“That’s one small step for man, one giant leap for mankind”* ..., sedan förra krönikan lämnat jordelivet. Berömda citat har alltid engagerat mig. Oavsett om det gäller Churchills tal under kriget eller mera moderna efterföljare. John F. Kennedy “gick ut hårt” redan vid installationen som president. Han vände på “ansvarsförhållandet”. “Fråga inte vad ditt land kan göra för dig utan vad du kan själv kan bidra med!” Något för svenska politiker att fundera på?

En svensk politiker som ofta citeras är Göran Persson: “Den som är satt i skuld är inte fri”. Det är nog rätt men det kan också bli defensivt och är det inte det vi just nu ser? Utan modiga människor, som faktiskt vågar att låna till företag, utbildning eller bostäder, kanske det inte blivit så mycket utveckling? Alla citat ska ses utifrån sitt sammanhang.

“Politik är att vilja” sa Olof Palme. Men vilja är en sak, att kunna en annan. I mångt och mycket handlar politik om båda sakerna. Kennedy, Reagan, Clinton och Obama har visat att de både vill och kan. Svenska politiker borde bli mer visionära och formulera bilder för hur det nya välfärdssamhället ska byggas.

Förmågan att både vilja och att kunna saknas också i svenskt arbetsmiljöarbete. Var finns centrum i den svenska arbetsmiljödebatten? På Arbetsmiljöverkets hemsida, i programmet för den kommande arbetsmiljömässan eller på någon av de arbetsvetenskapliga instituterna? Om framtidsfrågorna är det alldeles för tyst och idéfattigt!

Jämför gärna med vår förmåga att sköta våra maskiner! Här är vi duktiga. Svensk industri har en fantastisk och välskött maskinpark. Svenskt industriellt maskinunderhåll har exporterats och kopierats runt om i världen i minst ett trettiotal år. När det gäller teknik och maskintillgänglighet finns det inga som utmanövrerar oss i effektivitet.

Hela tiden utvecklas metoderna för att åstadkomma driftsäkra anläggningar. Är maskinerna viktigare än människorna?

Sverige har stolta traditioner när det gäller att utveckla nya idéer om arbetsmiljö och arbetsorganisation. Volvo Kalmar, SAF:s projekt Nya Fabriker, T50 och fabriken i Uddevalla är alla modiga bidrag till ett modernt tänkande där arbetsmiljö och produktivitet förenas. Dessvärre har dessa satsningar inte fått efterföljare!

Jag noterar att utbildningsministern vill satsa på “elitforskning”. Jag är osäker på om han kan sin historia när det gäller svensk industriell utveckling? Det finns ganska få exempel på att tekniska innovationer ensidigt har gjort stor effekt för utvecklingen.

Ser man historiskt på det svenska bidraget “till världen” handlar det nog inte om elitforskning i Björklunds tankevärld. Det som skiljer Sverige från andra länder är inte våra fantastiska uppfinningar utan snarare det som lite föraktfullt brukar kallas “social ingenjörskonst”. Om hur vi anpassat samhället efter yttre förändringar. Den svenska Saltsjöbadsandan och den svenska modellen är mer “elitmässig” och har haft större betydelse för samhället än forskarnas insatser.

Svenska arbetsmiljöutvecklare har – borde ge – viktiga bidrag i denna utveckling. Men då får de sluta att fundera på vad “samhället kan göra för dem” och börja fundera på “vad de kan bidra med”!

Arbetsmiljöhälsningar!

Janke Wikholm

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

JANKE
WIKHOLM